

Ipak, valja se pitati o motivima koji navode na razmatranje takvog ekonomski besmislenog scenarija. Da ih iznesemo. Sunčeva energija ima izvjesne političko-ekonomiske i ekološke prednosti: smanjenje ovisnosti o uvoznoj nafti, povećanje raznolikosti energetskih izvora, što smanjuje osjetljivost na energetske poremeće, i, napokon, Sunčeva energija ipak je čistija od energije iz ugljena. I, što je osobito važno, u SAD su posljednjih godina prilično ojačali ekološki obojeni pokreti koji se bore i protiv nuklearne energije i protiv ugljena. Ako bi ta dva energetska izvora političkom borbom bila izbačena iz upotrebe, onda bi zaista trebalo ići na znatno skuplju Sunčevu energiju. Međutim, gotovo je sigurno da se to neće dogoditi. Kao što reče urednik časopisa „World Oil“: „Energetski utjecaj Sunčeve energije u ovom stoljeću neće biti mnogo značajniji od uboda komarca u stražnjicu slona“.

AMERIČKO OTREŽNJE

Potrebno je dobro poznавanje osnova svih obećavajućih sunčanih tehnologija kako bi se početkom slijedećeg stoljeća došlo do točke u kojoj se može na temelju realističkih usporedbi odabrati najpogodnija kombinacija dugoročnih energetskih izvora: Stoga treba obavljati dugoročna istraživanja na širokom planu, uz velika finansijska ulaganja, a bez prevelike koncentracije na dokaz izvedivosti pojedinačne, još nedovoljno zrele tehnologije. U stvari, prerani demonstracijski projekti određenih sunčanih tehnologija mogu imati suprotno djelovanje. Njihovi rezultati mogli bi se uzeti kao dokaz da te tehnologije nikad neće postati ekonomične. Dosadašnja znanstvena i razvojno-istraživačka politika u SAD na polju Sunčeve energije mogla bi postati primjer takvog pogrešnog usmjerenja. U tom smislu, ne izmenadjuje što u SAD dolazi do sunčano-energetskog otrežnjanja. Američka administracija najavljuje bitno smanjenje državnog financiranja na polju Sunčeve energije, sa 577 milijuna dolara u 1981. na 220

milijuna dolara u 1982. godini, u korist istraživanja na polju nuklearne energije i niza fundamentalnih istraživanja. Do vrlo sličnih zaključaka došlo se i u SSSR. Sovjetski energetičari kažu: „Obnovljivi izvori energije primjenjivat će se u određenim područjima koja su pogodna za njihovo ekonomično korištenje, no u vrlo ograničenim razmjerima... Do kraja 20. stoljeća ne očekuje se učešće Sunčeve energije u iole značajnijim razmjerima u pokriću rastućih energetskih potreba čovječanstva“.

Sve u svemu, možemo očekivati da će doprinos Sunčeve energije, kao i drugih obnovljivih energetskih izvora, u ovom stoljeću ostati prilično skroman. Pretjerano kratkoročno očekivanje od tih energetskih izvora u javnosti je dosta raširena, pa čak i opasna zabluda današnjice. Narednih nekoliko desetljeća treba poduzeti krpne i odlučne akcije usmjerene prema ugļjenu, nafti, zemnom plinu, nuklearnoj energiji i hidroenergiji, ali na sve višoj tehnološkoj razini i uz sve veći angažman, tj. uz sve više energetike mogu biti vrlo štetne ukoliko pridonese odlaganju ili usporavanju znatno većeg angažiranja na polju fosilnih i nuklearnih tehnologija, koje su jedine stvarne energetske nadade narednih nekoliko desetljeća.

Naravno, one ograničene mogućnosti korištenja u kojima Sunčeva energija može biti ekonomična valja iskoristavati, ali na osnovu kompletnih ekonomskih računica, s osobitom pažnjom na faktor uvoza.

Branko Lalović

KO SE BOJI SUNČEVE ENERGIJE?

...Sunčeve žice idu od neba pa do zemlje,
napete kao strune. Golema harfa sja. Mnogo je ruku dira.

Vladimir Nazor

Na Sunčevim zracima danas je zaista bezbroj ruku.
Mnogi pokušavaju, baš kao da su inspirisani ovim divnim